

קידושין סד

עניין: מצוה דרמיה עליה

אגרות משה אה"ע ח"ב סי' א

והנה ראה מוכרחת מהא דקידושין דף ס"ד דהמקדש את בתו סתם אין הבוגרות בכלל ומקיים לה בגמ' דשויתיה הבוגרת שליה ואמרה ליה קידושי שלך אפ"ה לא שביק אינש מצוה דרמיה עליה ועביד מצוה דלא רמיה עליה הרי מפורש דמקדש את בתו קטנה ממש קודם שמשיא בתו הבוגרת ואם היה איזה איסור או אף קצת עולה הי"ל לקדש את בתו הגדולה קודם, והתם הא החיוב שעל האב לקדש בתו קטנה אינו יותר מלהשיא בתו גדולה דבנותיכם תנו לאנשים שהביא רש"י הוא גם על גדולה דהא עישור נכסים איכא נמי לגדולה הוא בשביל מצוה זו דתנו לאנשים הכוונה הוא רק דמצוה דקטנה רק עליה רמיה ומצוה דבוגרת גם עליה בעצמה רמיה דיש לה דעת כדפרש"י שם אבל ודאי כשישיא את הבוגרת ג"כ יקיים מצוה ומ"מ אמרינן דהוא חזקה על כל אדם שכוונתו לקדש את הקטנה שמוטלת יותר עליו מהגדולה ואף שעיקר הדבר דלא ישא הצעירה נאמר בבנות, וכ"ש באחין שהחיוב על הצעיר הוא רק נישואי עצמו ואין עליו שום חיוב עד שיודמן לו אשה חשובה שתרצה בו. וגם מסתבר שלא שייך לאסור לאדם מלעשות עסקיו וכל צרכי גופו בטענה שאחד יתבייש ע"י זה במה שהוא לא הצליח כמותו. ולכן איני רואה שום איסור ואף לא שום דבר שלא כהוגן בזה שישא הצעיר תחלה ואדרבה זכה במצוה רבא דנישואין ופ"ר שחיוב בן עשרים ולא יצטרך לבקש זכותים להנצל מהעונש דאמר רבא ותנא דב"ר ישמעאל והוא דבר ברור

נשאלתי מהגאב"ד דשארמאש שליט"א באח צעיר שנודמן לו שידוך הגון ואבי הכלה רוצה דוקא שישאנה תיכף ולא יחכה עד שיודמן לאחיו הגדול שידוך וישא תחלה משום שרוצה שישא קודם שימלאו לו עשרים שנה והאח הגדול מצטער מזה אם רשאי הצעיר לישא תחלה ואם האב רשאי לעזור להצעיר כדרך האב לבנו.

והנה פשוט לע"ד דאף לכתחלה יכול אח צעיר לישא אשה אף שאחיו הגדול לא נודמן לו עדיין אשה לישאנה כי הרי הוא מחייב לישא אשה ואיך שייך שלא יקיים חיובו בשביל שאחיו הגדול לא מקיים ואף שמה שאינו מקיים הוא מצד האונס שלא נודמנה ההוגנת לו מ"מ לא שייך שלכן יתבטל גם הצעיר ממצותו איזה זמן בלתי ידוע. וכ"ש שהאשה

מרומי שדה

שם ע"ב. אפ"ה לא שציק אינש מלוה דרמיה עליה כו', ופירש"י דכתיב ואת זנותיכם תנו לאנשים. ולכאורה היה נראה דזה המקרה אינו ענין לקדושין, אלא כדמפרש הגמ' בכחוצות דף נ"ב ב', ומלוה דקאמר הגמ' היינו כמוש"כ כ"ר"ן לענין מלוה זו יותר מצלוחו, דכמו צ"ח מלוה כי יקח איש אשה כ"י צ"ח אשה הכנה דבעל, ומש"כ צקטנה ונערה דתליא צ"ח כו' מלוה ידיה, מש"כ צוגרת כו' מלוה ידך וכ"ח אינו אלא שליח :

כתובות נב :

ברתא הא נמי דאורייתא הוא דכתיב קחו נשים והולידו בנים ובנות וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תנו לאנשים בשלמא בנים בדיה קיימי אלא בנתיה מי קיימן בדיה הא קא משמע לן דנלבשה וניכסה וניתיב לה מידי כי היכי דקפצי עלה ואתו נסבי לה ועד כמה אב"י ורבא דאמרי תרוייהו יעד לעישור נכסי ואימא דאב לירות דבעל לא לירות אם